יצאו ב׳ בעשירי תנא חדא ירעו ותנא אידך יקריבו ותניא אידך ימתו

רבא אמר לעיל, שאם יצאו שנים בעשירי וקראם עשירי, עשירי ואחד עשר מעורבים זה בזה. בברייתא אחת שנינו שהשנים המעורבים ירעו עד שיסתאבו. ובברייתא אחרת שנינו שיקרבו. ובברייתא אחרת שנינו שימותו. ואומרת הגמרא שהברייתא שאומרת שירעו היא כחכמים, שאמרו שאין מביאים קדשים לבית הפסול. ואילו שניהם היו קרבים היו נאכלים כחומר שבהם. וכיון שצריך להרים מהם חזה ושוק ולתת לכהנים ומתוך שהכהנים הם מועטים והם אינם נאכלים אלא לכהנים, שמא לא יהיו מצוים להם אוכלים ויפסלו בלינה לאחר שני ימים ולילה אחד. ונמצא שהוא מביא אחד מהם שהוא מעשר לבית הפסול[740]. ולכן לחכמים שאומרים שאין מביאים קדשים לבית הפסול שניהם ירעו עד שיפול בהם מום ויפדו. והברייתא שאומרת ששניהם יקרבו, היא כרבי שמעון שאמר שמביאים קדשים לבית הפסול. והברייתא אומרת ששניהם ימתו היא כרבי יהודה שאמר שטעות מעשר היא תמורה. ותמורת מעשר אינה קריבה אלא מתה.

האם אפ׳ לומר שלר׳ יהודה תמורת מעשר מתה

שואלת הגמרא, האם לרבי יהודה תמורת מעשר מתה, הרי שנינו במשנה שאמרו משום רבי מאיר אילו היה תמורה לא היה קרב. ומכאן שרבי יהודה סבר שהוא קרב? ואם תאמר שרבי מאיר אמר לפי מה שהוא סבר, לדברי שאני סובר שתמורת מעשר אינה קריבה אינה תמורה, שאילו היה תמורה לא היה קרב. הרי שנינו בברייתא שאין בין אחד עשר שקראו מעשר לשלמים אלא ששלמים עושים תמורה להקרב, אבל אחד עשר אין עושה תמורה ליקרב[741]. ולדברי רבי יהודה הוא אינו עושה תמורה שקדוש להקרב, אבל הוא עצמו קרב? ועוד שנינו בברייתא, נאמר: ״אִם מִן הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב״, לרבות אחד עשר לשלמים. יכול שאני

740 במס׳ זבחים פ׳ כל הזבחים שנתערבו (דף עה:) גמרי׳ פלוגתא דר״ש ורבנן דתנן אשם שנתערב בשלמים ר״ש אומר שניהם ישחטו בצפון ויאכל כחמור שבהן אמרו לו אין מביאים קדשים לבית הפסול. רש״י.

741 דסבר ר׳ יהודה דטעות מעשר הויא תמורה ואין תמורה עושה תמורה והאי ליקרב בתרא לא נקט אלא משום דיוקא הא איהו גופיה קרב שלמים. רש״י.

מרבה אף התשיעי? אמרת, וכי הקדש לפניו מקדש או לאחריו מקדש? מסתבר שאינו עושה תמורה אלא לאחר שהוא קדוש. וסתם סיפרא היא כרבי יהודה?

שניהם ימותו במעשר בזה״ז

אלא רבי שמעון ברבי אבא פירש לפני רבי יוחנן שהברייתא שאומרת ששניהם ימותו מדברת במעשר בזמן הזה, ולא סוברים כרב הונא שהוא אסור משום גזירה. ולא מניחים אותו לרעות עד שיפול בו מום, שמא יבואו בהם לידי תקלה לידי בגיזה ועבודה, שישחטו אותם בלא מום, ולכן כונסם לכיפה וימותו שם מאליהם. שואלת הגמרא, אם כן למה שנו שאם יצאו שנים בעשירי וקראם עשירי שניהם ימותו, אפילו אם קרא לאחד עשירי ימות? אומרת הגמרא, שהברייתא אומרת שלא רק אם קרא לאחד עשירי שאין בו הפסד גדול ימות, אלא אפילו קרא לשנים עשירי ימותו ויש בהם הפסד גדול, לא אומרים שירעו.

צא עשר עלי רב פפי א׳ ק׳ לט׳ י׳ קדוש לי״א י׳ אינו קדוש רפ״א אפ׳ לט׳ י׳ אינו קדוש

מביאה הגמרא שנחלקו במי שאמר לשלוחו צא ועשר עלי, רב פפי אמר משמו של רבא שאם קרא לתשיעי עשירי קדוש, מפני שאינו מפסידו ויאכל במומו. ואם קרא לאחד עשר עשירי אינו קדוש, כיון שהוא מפסידו את החזה ושוק שצריך לתת לכהנים. ורב פפא אמר שאפילו אם קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש. מפני שהוא יכול לומר לו לא עשיתי אותך שליח כדי לקלקל לי, כיון שצריך להמתין עד שיפול בו מום, ושאסור לגזוז ולעבוד בה. שואלת הגמרא, במה הדבר שונה ממה ששנינו, האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת בעל הבית. אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית, פיחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה? אומרת הגמרא, ששם כיון שיש מי שתורם בעין יפה, ויש מי שתורם בעין רעה. הוא יכול לומר לכך אמדתיך בדעתי שרצונך לתרום כמה שתרמתי. אבל במעשר בהמה בעל הבית יכול לומר לו, לא היית צריך לטעות!.

הדרן עלך פרק ׳מעשר בהמה׳
וסליקא לה מסכת בכורות